

GLOBALLASHUVNING ASOSIY JIHATLARI VA ULARNING RIVOJLANISH STRATEGIYASIDA TA'SIRI

*O'zbekiston Milliy Universiteti
4-kurs talabasi Erkinova Dilshoda*

Annotatsiya: Maskur maqolada globallashuv jarayoning ahamiyatlari ,shuningdek uning rivojlanish strategiyasiga tasirini o'rganish bilan birgalikda ,rivojlanish bosqichlarini tahlil qilish,uning rivojlanish strategiyasining yo'nalishlariga bo'lgan ijobiy va salbiy ta'sirlarini o'rganish va pragnozlash yuzasidan fikr mulohazalar yuritilgan . Shu bilan birgalikda globallashuv jarayonida xalqimizning rivojlanish strategiyasi bilan birgalikda buyuk manaviy axloqiy qadriyatlarini ham shakillantirishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: Globallashuv, rivojlanish strategiyasi, ommaviy madaniyat, ma'naviy qiyofa.

Kirish

Hammamizga ma'lumki, XIX asrning oxiri XXI asrning boshlaridagi xalqaro vaziyat globallashuv jarayonlarining nihoyatda chuqurlashib ketganligi bilan xarakterlanadi. Masalaning muhim va dolzarb jihati shundan iboratki, hozirgi zamon globallashuv jarayonlari insoniyat uchun keltirib chiqarayotgan oqibatlar mohiyatini tezda tushunib anglash oson kechmayapti. Globallashuv va taraqqiyotning yangi bosqichida milliy ma'naviyatni rivojlantirish, uzoq kelajak istiqbollari ko'zlab ish tutish sog'lom ma'naviy muhitni asrab-avvaylashning muhim garovidir. Shunday muhim davrda yashayotgan ekanmiz O'zbekistonimizning kelajagi haqida qayg'urmasligimizning iloji yo'q deb hisoblayman.

Yangi O'zbekistonni barpo etish ,bu shunchaki hohish istak yoki subyektiv hodisa emas , balki tub tarixiy saislarga ega bo'lgan mamlakatimizdagi mavjud siyosiy - huquqiy , ijtimoiy -iqtisodiy ,ma'naviy –ma'rifiy vaziyatning o'zi taqazo etayotgan ,xalqimizning asriy orzu intilishlariga mos, uning milliy manfaatlariga to'la javob beradigan obyektiv zaruriyatdir.

Asosiy qismi: . XX asrning ikkinchi yarmiga kelib, Yer shari hammamizga ma'lum, har jihatdan o'zlashtirilgan, har kuni har burchagida nima bo'layotgani barchamizga ma'lum go'shaga aylandi. Yer kurrasining noma'lum, inson bilmagan, u oyoq bosmagan joylari qolmadi. Fan va texnikaning yangidan-yangi yutuqlari bu borada insonning imkoniyatlarini yanada kengaytirmoqda.

Globallashuvning ijobiy tomoni shundan iboratki, u xalqlarning, davlatlarning, milliy madaniyat va iqtisodiyotlarning yaqinlashishini tezlashtiradi, ularning rivojlanishi uchun yangi imkoniyatlar ochadi. Uning salbiy tomoni shundan iboratki,

ko'p ming mayda, qoloq etnik guruhlar va millatlarning madaniyati, tili, rasm-rusmlari jahon bo'ylab kuchayib borayotgan globallashuv jarayonlarida katta millatlar, yirik milliy madaniyatlar, boy tillar bilan raqobatlasha olmay, o'z-o'zidan faol. XX asrning ikkinchi yarmiga kelib, Yer shari hammamizga ma'lum, har jihatdan o'zlashtirilgan, har kuni har burchagida nima bo'layotgani barchamizga ma'lum go'shaga aylandi. Yer kurrasining noma'lum, inson bilmagan, u oyoq bosmagan joylari qolmadi. Fan va texnikaning yangidan-yangi yutuqlari bu borada insonning imkoniyatlarini yanada kengaytirmoqda.

Globallashuvning ijobiy tomoni shundan iboratki, u xalqlarning, davlatlarning, milliy madaniyat va iqtisodiyotlarning yaqinlashishini tezlashtiradi, ularning rivojlanishi uchun yangi imkoniyatlar ochadi. Uning salbiy tomoni shundan iboratki, ko'p ming mayda, qoloq etnik guruhlar va millatlarning madaniyati, tili, rasm-rusmlari jahon bo'ylab kuchayib borayotgan globallashuv jarayonlarida katta millatlar, yirik milliy madaniyatlar, boy tillar bilan raqobatlasha olmay, o'z-o'zidan faol ijtimoiy-iqtisodiy, lisoniy-zaboniy hayotdan chetga chiqib qolmoqdaijtimoiy-iqtisodiy, lisoniy-zaboniy hayotdan chetga chiqib qolmoqda. O'zbekiston taraqqiyotining hozirgi yangi bosqichi bu boradagi yondashuvlarni tubdan o'zgartirishni talab qilmoqda. Halqimiz xayotining barcha sohalari qatori fuqarolarimizning ongi va dunyoqarashida jiddiy o'zgarishlar bo'lishini taqazo etmoqda.

XULOSA

Globallashuv - tadrijiy jarayon bulib, uning intensivligi dunyoning barcha nuqtalarida turli hil va turli darajada kuzatilmoqda. Mazkur jarayonning keng tus olganligi rivojlanayotgan mamlakatlarga katta taxdid solmoqda. Turli mamlakatlarda ijtimoiy tengsizlik va adolatsizlik oqibatida mojarolar yuzaga kelmoqda. Bunday vaziyatdan esa xalqaro terrorizm ustalik bilan foydalanadi. Keltirilganlardan ko'rinib turibdiki, XXI asrga kelib mamlakatlar va xalqlar o'rtasidagi «Integratsiyalashuv» va «Internatsionallashuv»da amal qiladigan tabiiylik tenglik va o'zaro manfaatdorlik o'rnini taraqqiy qilgan mamlakatlar manfaatlarining hukmronligini ta'minlashga xizmat qilayottan «Globallashuv» jarayoni egallamoqda. Shu ma'noda ham bu tushuncha ilmiy iste'molda ommaviylashib ketayotganligining guvohi bo'lib turibmiz.

Foydalangan adabiyotlar ro'yhati:

- 1) Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent: O'zbekiston, 2021.
- 2) Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mapd va olijanob xalqimiz bilan bipga qupamiz.